

Mindset

In de wereld van vis, visserij en water is iets aan het veranderen, iets fundamenteels. Onze plassen, meren, rivieren, kanalen en sloten worden namelijk weer helder en welig tierende waterplanten gaan met succes de competitie aan met algen. De visstand reageert hier vervolgens spectaculair op. Waren het de sportvisserij die 50 jaar geleden als eersten de verslechtering van de waterkwaliteit én de visstand signaleerden, anno 2013 zijn het weer de hengelaars die als eersten in het snotje hebben dat er iets bijzonders met hun water gebeurt. Opmerkelijk genoeg lijken de veranderingen nog nauwelijks door te dringen bij bestuurders en waterbeheerders. Wellicht heeft dat te maken met onze Calvinistische grondhouding of is het een gevolg van een conservatieve mindset. Mogelijk komen de veranderingen niet op de radar omdat de (maat)lat van de Europese Kaderrichtlijn Water wel eens te hoog zou kunnen liggen. Toch is het juist te danken aan wetgeving, (internationaal) beleid en een uitgenast waterbeheer dat ons oppervlaktewater er anno 2013 weer een stuk beter bij ligt.

Neem bijvoorbeeld de zuivering van ons oppervlaktewater. Door ingenieuze rioolafvalwaterzuiveringsinstallaties is de organische belasting van het water zodanig afgenomen dat vissterftes niet meer voorkomen. Speciale technieken zorgen tegenwoordig voor een effectieve verwijdering van fosfaat. Daarnaast worden vervuilde waterbodems gesaneerd, met als meest aansprekende voorbeeld de sanering van de Vecht, waar Waterschap Amstel, Gooi en Vecht het lef heeft gehad om maar liefst 42 kilometer vervuilde rivierbodem te baggeren. Dat de visstand hier van profiteert kun je op je klompen aanvoelen.

Maar er is ook steeds meer aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving van de vis zelf. In veel wateren zijn of worden natuurvriendelijke oevers aangelegd en hebben waterbeheerders miljoenen geïnvesteerd in het weer vispasseerbaar maken van sloten, kanalen, beken en rivieren. Voor een belangrijk deel te danken aan de Kaderrichtlijn Water. Dat de visstand daarvan profiteert staat voor mij als de bekende paal boven water. De snoekstand bijvoorbeeld maakt dankbaar gebruik van de paaiplaatsen die dankzij de natuurvriendelijke oevers ontstaan. Riviertrekvisserij als de winde gaan als een speer omdat ze door de vele vistrappen weer kunnen beschikken over een aaneengesloten leefgebied. Was deze vis tien jaar geleden op veel wateren nog een bezienswaardigheid, tegenwoordig kun je er vaak tientallen op een dag vangen. En dan vergeet ik bijna de barbeel en Europese meerval, soorten die bijna waren verdwenen en die nu weer algemeen voorkomen in onze prachtige rivieren.

Terugkomend op wat ik hierboven een 'conservatieve mindset' noemde, wil ik ten aanzien van de commerciële visserij een paar positieve kanttekeningen plaatsen. Juist in deze sector lijkt voorzichtig sprake te zijn van een veranderende grondhouding die de weg naar een duurzamer gebruik van onze visstanden openlegt. Natuurlijk spelen de hoge brandstofprijzen en een dreigende discard ban een rol, maar feit is dat de sector zijn verantwoordelijkheid begint te nemen en zelf met het initiatief komt om te innoveren. Zo wordt er inmiddels volop geëxperimenteerd met vistuigen die minder bijvangst genereren. Ook met betrekking tot de aal beseft de visserijsector dat er wat moet gebeuren. Hoewel het voor deze unieke vissoort wellicht al vijf over twaalf is, proberen beroepsvisserij door het overzetten van schieraal het tij nog wat te keren.

Tenslotte het IJsselmeergebied. Ook voor dit bijna leeggeviste water gloort er weer hoop. Naast maatregelen om de ecologie de ruimte te geven werken sport- en beroepsvisserij gezamenlijk aan een nieuwe visserijtoekomst voor dit magnifieke water. Een toekomst waar zowel sport- als een kleinere beroepsvisserij profijt van zullen hebben. Een water mét vis levert nu eenmaal meer op dan een lege badkuip. Zeker, er is nog een lange weg te gaan, maar er is in ieder geval sprake van begrip en wederzijds respect.

Marco Kraal, Hoofdredacteur